Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(присвячена пам'яті професора Григорія Євтійовича Мазнєва)

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

ЧАСТИНА 1

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(присвячена пам'яті професора Григорія Євтійовича Мазнєва)

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

ЧАСТИНА 1

06-07 березня 2025 року

Харків – 2025

УДК: 001:33:65
У 66

Управління розвитком соціально-економічних систем: Матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена пам'яті професора Григорія Євтійовича Мазнєва). (м. Харків, 06-07 березня 2025 року). Харків : ДБТУ. Ч. 1. 2025. 804 с.

ГОЛОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

В.М МИХАЙЛОВ – проректор з наукової роботи ДБТУ, доктор технічних наук, професор.

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

М.Л. СЕРІК – проректор з науково-педагогічної роботи ДБТУ, кандидат технічних наук, доцент;

Ю.М. САГАЧКО – завідувачка кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент.

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

В.І. АРАНЧІЙ – перший проректор Полтавського державного аграрного університету, професор;

І.Г. БРІТЧЕНКО – проректор з міжнародних зв'язків, професор Університету менеджменту безпеки в Кошице (Словаччина), доктор економічних наук, професор;

С.І. ВАСИЛІШИН – директор Інституту обліку і фінансів НААН, провідний науковий співробітник ННЦ «Інститут аграрної економіки», доктор економічних наук, професор;

Н.М. ВДОВЕНКО – завідувачка кафедри глобальної економіки НУБіП, доктор економічних наук, професор;

Т.А. ВЛАСЕНКО – завідувачка кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор;

О.В. ГРІДІН – доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент;

Ю.І. ДАНЬКО – проректор з наукової роботи СНАУ, доктор економічних наук, професор;

С.О. ЗАЇКА – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, професор;

С.М. КВАША – проректор з навчальної та виховної роботи НУБіП, доктор економічних наук, професор, академік НААНУ;

І.О. КРЮКОВА – завідувачка кафедри обліку і оподаткування ОДАУ, доктор економічних наук, професор;

Т.М. ЛОЗИНСЬКА – завідувачка кафедри публічного управління та адміністрування ПДАУ, доктор наук з державного управління, професор;

О.С. МАКОВОЗ – професор кафедри менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», доктор економічних наук, професор;

О.В. МАНДИЧ – професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

А.В. МОСКАЛЕНКО – декан факультету менеджменту, адміністрування та права ДБТУ, доктор юридичних наук, професор;

С.І. МІНЕНКО – завідувачка відділу аспірантури та докторантури, Голова Ради молодих вчених ДБТУ, членкиня РМВ при ХОВА, доктор філософії, доцент;

В.М. НАГАЄВ – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор педагогічних наук, професор;

В.С. НІЦЕНКО – професор кафедри підприємництва та маркетингу, Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, доктор економічних наук, професор;

Г.П. ПАСЕМКО – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор наук з державного управління, професор;

РАФАЛ РЕБІЛАС – проректор з міжнародних питань, академія ВСБ, Домброва-Гурнича, Республіка Польща;

ЯЦЕК СКУДЛАРСКІ – доктор-інженер, Варшавський університет природничих наук – SSGW, Республіка Польща;

О.В. СМІГУНОВА – в.о. вченого секретаря Інституту тваринництва Національної академії аграрних наук України, кандидат економічних наук, доцент;

І.Б. ЯЦІВ – професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ЛНУП, доктор економічних наук, професор;

Л.М. ЯЦУН – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор економічних наук, професор.

© Автори матеріалів, 2025
© Державний біотехнологічний університет, 2025

2. Дунська А.Р. Інноваційна стратегія як сучасний інструмент управління розвитком підприємства. URL: http://www.confcontact.com/20101008/5_dunska.htm (дата звернення: 15.02.2025).
3. Сахацький М.М. Особливості управління розвитком аграрного підприємництва в умовах інституціональних трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 64. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-149
4. Згурська О.М., Сьомкіна Т.В., Структура управління агропромисловими підприємствами в умовах розвитку інформаційних технологій. Економіка АПК. 2020. № 10. С. 71-86. DOI: https://doi.org/10.32317/2221-1055.202010071

ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Богашко О.Л., кандидат економічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, м. Умань, Україна
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-2665-6772
Богашко І.О., здобувачка вищої освіти,
Український державний університет імені
Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0004-9325-4970

Економічна наука розробила різноманітні стратегії поведінки підприємств на ринку, але не всі вони можуть бути успішно застосовані певним господарюючим суб'єктом. Для вибору оптимальної стратегії необхідно оцінити поточний стан підприємства та вивчити ключові тенденції розвитку зовнішнього середовища.

Характеристиками стратегічної діяльності підприємства є:

1. Безперервність процесу розробки стратегії: стратегічне планування є постійним процесом, що не завершується окремим кроком, а передбачає постійний моніторинг та коригування напрямку дій підприємства.

2. Фокус на основних проблемах: стратегія дозволяє зосередити увагу на ключових аспектах діяльності, що мають найбільший вплив на досягнення цілей підприємства.

3. Адаптація до змін: потреба в стратегії виникає, коли реальні результати діяльності підприємства не відповідають бажаним позиціям, що вимагає коригування напрямку дій.

4. Використання узагальненої інформації: при формулюванні стратегії використовуються узагальнені, неповні та неоднозначні дані, що вимагає гнучкості та здатності до адаптації.

5. Засіб досягнення цілей: стратегія є основним інструментом для досягнення визначених цілей підприємства, забезпечуючи узгодженість дій та ресурсів.

6. Взаємозамінність на різних рівнях організації: на різних рівнях організації стратегія та орієнтири підприємства можуть виконувати взаємозамінні функції: те, що на вищих рівнях є стратегією, на нижчих рівнях може бути орієнтиром [1; 3].

Застосування цих характеристик дозволяє підприємствам ефективно адаптуватися до змінюваного зовнішнього середовища та досягати своїх стратегічних цілей.

Детальні групи стратегій розглянемо у таблиці.

Важливо відзначити, що досягнення стратегічних цілей підприємства залежить від чіткої координації діяльності всіх його структурних підрозділів у рамках стратегічного управління діяльністю та ефективного використання можливостей. Отже, особливе значення набуває питання систематизації різноманітних стратегій, які можуть бути використані на підприємстві.

На кожному етапі розвитку підприємство має конкретні параметри, які відображають умови його функціонування на даний момент та у майбутньому. В сучасних умовах формування стратегії вважається ключовим елементом успішної діяльності будь-якого підприємства – незалежно від його розміру, правової форми та галузі. Ринкова економіка ставить перед підприємствами нові вимоги, які не тільки обумовлені конкуренцією та високою якістю продукції та послуг, але й потребою гнучко реагувати на зміни ринкової ситуації, що не завжди сприяє успіху підприємства. Успішна організація є організмом, в якому стратегія виконує роль сполучної ланки.

Досягнення стратегічних цілей підприємства вимагає чіткої координації діяльності всіх його структурних підрозділів у рамках стратегічного управління та ефективного використання можливостей. Особливе значення набуває систематизація різноманітних стратегій, які можуть бути застосовані на підприємстві.

Кожен етап розвитку підприємства характеризується конкретними параметрами, що відображають умови його функціонування на даний момент та у майбутньому. У сучасних умовах формування стратегії є ключовим елементом успішної діяльності будь-якого підприємства, незалежно від його розміру, правової форми та галузі. Ринкова економіка ставить перед підприємствами нові вимоги,

які не лише обумовлені конкуренцією та високою якістю продукції та послуг, але й потребою гнучко реагувати на зміни ринкової ситуації. Успішна організація є організмом, в якому стратегія виконує роль сполучної ланки [2; 3].

Таблиця

Класифікація стратегій розвитку підприємства

Стадія життєвого циклу	Вид стратегії	Характеристика
Розвитку	Концентрації	Передбачає концентрування ресурсів в конкретному напрямі, їх розподіл та координацію з метою максимізації розвитку цього напряму та досягнення запланованого кінцевого результату
	Інтеграції	Передбачає інтеграцію кількох напрямів діяльності чи партнерських взаємодій з метою досягнення спільної мети та підвищення кінцевих результатів діяльності
	Диверсифікації	Розробка та просування декількох несуміжних видів продукції або послуг, а також розширення спектру діяльності
Підтримки	Модифікації	Передбачає планування розширення цільової аудиторії для існуючих товарів та послуг. Дана стратегія включає розробку заходів щодо збереження цінності продукції
	Підтримки виробничого потенціалу	Стратегічний довгостроковий план сприяння конкурентоспроможності виробничих процесів
Згасання	Ліквідації	Систематизований план, що передбачає заходи, спрямовані на завершення діяльності бізнесу та перенаправлення наявних ресурсів на інші види діяльності
	Відновлення	Передбачає розробку комплексної програми заходів, спрямованих на виявлення та усунення «слабких ланок» у діяльності підприємства з метою відновлення після кризового періоду
	Відділення	Стратегія, яка спрямована на поетапну ліквідацію не всього бізнесу, а лише його неприбуткових (збиткових) сегментів з метою підвищення ефективності використання ресурсів та їх обігу

Джерело: складено на основі [1-4]

Важливим аспектом є координація діяльності структурних підрозділів підприємства, що забезпечує ефективну інтеграцію працівників та підрозділів для досягнення спільних цілей. Координація включає взаємне узгодження діяльності всіх підрозділів та гармонійне пристосування всіх наявних засобів для досягнення цілей організації.

Полінкевич О.М.
Управління соціально-економічною
резильєнтністю підприємств в економіці добробуту 570

Снігова О.Ю.
Світовий досвід використання концепції функціональних
типів територій для забезпечення промислового розвитку 571

Сумець О.М., Огієнко С.О.
Операційний менеджмент:
характеристичні моменти парадигми 576

Яцун Л.М., Оберемок Д.
Методичні підходи до формування
систем управління кластерами 579

Syaska O., Polishchuk O.
Analysis of service quality management at LLC «Lifecell» 583

Агурєєв Д.М., Ісмаїлов А.Р.
Удосконалення системи управління персоналом організації 587

Анісімов В.М.
Соціально-економічні аспекти використання
природних ресурсів України в умовах ризиків і
загроз та концепція адаптивного управління 590

Балан А.Р.
Управління розвитком підприємств аграрної сфери 595

Богашко О.Л., Богашко І.О.
Впровадження стратегій розвитку підприємств
в умовах ринкової економіки 598

Бровченко Б.Ю.
Детермінанти соціально-економічної безпеки
суб'єктів економічних відносин у регіонах
польсько-українського прикордоння 601

Булава М.В.
Розвиток волонтерського менеджменту
в умовах воєнного стану в Україні 604

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

МАТЕРІАЛИ IX МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(присвячена пам'яті професора Григорія Євтійовича Мазнєва)

Частина 1

Державний біотехнологічний університет

Відповідальна за випуск – ***Ю.М. Сагачко***

Редактори: ***С.О. Заїка, В.М. Нагаєв, О.В. Грідін***

Підписано до друку 12.03.2025.
Формат 60 × 84 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура Garamond. Офсетний друк.
Умовн. друк. арк. – 50,1. Наклад – 300 прим.

Видавництво ТОВ «Стильна типографія»
61002, м. Харків, вул. Чернишевська, 28 А
Тел.: (057) 754-49-42
E-mail: zebraprint.zakaz@gmail.com
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ДК № 4863 від 12.03.2015 р.